

Eva Štulerová, 15 let

Masarykovo gymnázium, Střední zdravotnická škola a VOŠZ Vsetín
Tyršova 1069, 755 01 Vsetín

Dceřina kletba (variacie na Erbenovu baladu)

„Což jsi tak zasmušila, dcero má, což jsi se tak zasmušila?“

Konopná oprátka se mi zarývá do krku, nyní už je marné přemýšlet, že to byla chyba. Mám mžitky před očima, jako kdyby se můj život vracel v čase. Náhle slyším poblíž sebe kroky, což divné je, jelikož zde většinou nikoho nepotkávám. Možná jen šílím, čekající na svou smrt. Stejně se ale snažím nadechnout aspoň ještě jednou aspoň ještě jedinkrát. Mezitím na mne hledí vyděšené oči a já je hned poznávám. Právě proto, v tento moment, se i naposledy usmívám.

„Vesela jsi jindy byla, nyní přestal tobě smíchat!“

S úsměvem posedávám na louce pokryté květy, šaty mám celé od bláta. Splétám si věneček z kopretin a to jistě už tak po páté. Musím matičce připomenout, ať mě naučí, jak se dělají pořádně... Všechny dívky z vesnice to umí, nechci jim dát další důvod, proč se mi zas smát. Za každou nedokonalost vždycky smějí se mi a já žádnou kamarádku mezi nimi nemám. Nemůžu přestat přemýšlet nad tím, proč tomu tak je? Udělala jsem něco špatně? I přes to všechno se ale nadále s úsměvem dívám na každého a i na každou z nich. Zamyšlená sedím s kopretinami v ruce a ani si nevšímnu, že už se stmívá. Měla bych již brzy domů, přestože matička říkala, že můžu být venku, jak dlouho jen budu chtít. Pomalu se zvedám a kochám se pohledem na zapadající slunce. Rychle se opráším a vydávám se tenkou cestičkou zpět do vesnice. Cesta vede přes lesík, tak si potichu broukám, abych se zbavila strachu. Zrychlím krok, abych se dostala ven co nejdříve. Když se konečně dostanu do vesnice, tak ale do někoho vrazím. „Moc se omlouvám...“ zašeptám rychle a odběhnu bez toho, abych se podívala tomu člověku do tváře. Snad to nebyl někdo z místních, to by byla teda ostuda!

„Zabila jsem holoubátko, matko má – zabila jsem holoubátko – opuštěné jediňátko – bíle bylo jako sníh!“

„Hele! Už zase pláče, chudinka,“ směje se mi hezká blondatá dívka. „Copak? Zavoláš na nás svého tatínka?“ zeptá se a furt se chechtá. „Počkat... Vždyť přeci žádného nemáš!“ ušklíbne se klasicky a mně se zvedá žaludek. Proč furt vytahuje tatínka? Copak opravdu není normální nějakého nemít? Pomalu se zvedám, mám šaty trochu od krve. Usměju se ale na dívku a na cestu pryč se dám. „Neutíkej uplakánku, ještě jsem s tebou neskončila,“ popadne mě za vlasy. „Jsi stejná, jako tvoje matka, nikdo tě tu nemá rád,“ pronese a do obličeje mi plivne. Vztek ve mne bublá, matičku ať si nebere do pusy! „Nedívím se, že vás tvůj táta opustil!“

„Holoubátko to nebylo, dcero má, holoubátko to nebylo – líčko se ti proměnilo, a potrhán je tvůj vzhled!“

„Jistě se to již nestane, nebojte se,“ ozve se hlas z místnosti vedle. „Mohla ji zabít! To si tedy pište, že se nic takového už opakovat nebude,“ pronese muž, kterého nepoznávám. „Ano, ano. Promluvím s ní,“ pronese žena. Hraju si s prsty a čekám, co se bude dít dál. Muž nejspíš již odešel. Najednou se otevrou dveře do mého pokojíčku. „Chceš mi k tomu něco říct?“ zeptá se mě očividně zmatená maminka. „Je to na dlouhé povídání, matičko,“ řeknu a ani do očí se jí nepodívám. „Dobrá tedy, příště už se těm problémům ale aspoň pokus vyhnout,“ vyjde z maminky než zavře dveře. Zase jsem sama v místnosti. Jen já a moje myšlenky. Jen já a moje... Počkat! Začnu panikařit. Kde je můj přívěšek?

„Oh! zabila jsem děťátko, matko má, oh! zabila jsem děťátko, své ubohé zrozeňátko – žalostí bych posla hned!“

Pohledy ostatních, jako by mne probodávaly ze všech stran. Slyším je šepat si o tom, co se stalo. Nikdo už se mnou nikdy nepromluví. Bojí se nebo mne nenávidí ještě více? To se nejspíš již nikdy nedozvím. Sahám po řetízku a hledám svůj přívěšek, abych se uklidnila. Ale uvědomuji si, že jsem ho vlastně někde ztratila. To mě rozesmutní ještě víc, avšak nedávám to na sobě znát. Nebo se o to alespoň snažím. „Hledáš tohle?“ zeptá se někdo. Stejně vím, že nemluví na mě, takže se ani za hlasem neotáčím. „Hele! Neignoruj mne, když jsem tě

celou dobu hledal, abych ti to mohl vrátit!“ ozve se znovu a tentokrát se tedy již otočím, abych zjistila, o co jde. Jsem však překvapena, když metr přede mnou stojí chlapec s krásnýma modrýma očima. Určitě je starší než já. „Nejsi zvyklá, že na tebe lidi mluví či co?“ zasměje se ten kluk a čeká, že odpovím. Když je chvíli ticho, rozhodne se pokračovat dále. „Nevím, jestli si mě pamatuješ, ale tuhle jsme do sebe tak jako vrazili a tohle ti spadlo,“ řekne a natáhne ruku s mým přívěškem. „Já... Uh... Děkuju,“ řeknu trochu nervózní. „Žádný problém! Hele, co kdybychom byli třeba kamarádi? Když už mi za ten přívěšek vlastně něco dlužíš a tak?“ zeptá se nebo spíš prohlásí s úšklebkem. Jen odkývnu, protože stále nedokážu uvěřit, že se můj přívěšek našel. „Tak já jsem Matyáš.“

„A co míníš učiniti, dcero má, a co míníš učiniti, kterak vinu napraviti a smířiti boží hněv?“

„Tady má matička umřela,“ pronese Matyáš, když projdeme branou. „To je mi moc líto...“ řeknu smutně. „Nemusí, stejně s tím nic nenaděláš. A navíc to bylo její rozhodnutí,“ pokrčí rameny. „Jak to myslíš?“ zeptám se. „No, vzala si vlastní život. Táhle na tom sloupu se oběsila na oprátce,“ řekne a na chvíli ztichne. Začne se dívat úplně jiným směrem. Uvědomuji si, že moje otázka mu to musela všechno vrátit a otevřít staré rány, a tak se rozhodnu promluvit: „Moc se omlouvám-“ „Takže jsme na tom vlastně úplně stejně. Ty a já,“ přeruší mne a otočí se na mě znovu. „Cože?“ zeptám se zmatená. „No ty nemáš tatínka a já maminku,“ odpoví mi. „Takže jsme si tak nějak souzeni,“ ušklíbne se. Podívám se na něj s pozvednutým obočím. „No co se tak díváš? Je to tak. Jsem přeci jen tvůj nejlepší a první kamarád,“ uchechtne se. Jeho úsměv dokáže rozzářit snad i to nejtemnější místo. „A pořád mám více výher, co se týče našich závodů z místa na místo! Tak proč si nedáme další kolo na louku právě... Ted!“ rozběhne se s úsměvem. „Hej! To není fér!“

„Půjdu hledat květu toho, matko má, půjdu hledat květu toho, kterýž snímá viny mnoho a vzbouřenou chladí krev.“

„Ale Matyáš!“ ozve se od dveří. Matyáš? Vždyť jsme se dnes nedomlouvali, že spolu někam půjdeme? „Zase mi chceš odejít s dcerou a vrátit se buhví kdy?“ zasměje se má matka. „Samozřejmě můžeš, neboj se. Nebráním ti v tom. Je mi celkem jedno, co budete dělat. A jestli chce jít, jen ať si jde...“ prohlásí. Jak jinak. Ale nemůžu říci, že by mi vadilo, že mne pouští kdykoliv a kdekoliv chci. Zvednu se ze židle a vydávám se ke dveřím, kde na mne Matyáš již mává. „Nechám vás o samotě,“ řekne má matka odejde pryč. „Co říkáš na to, že bychom se šli projít?“ navrhně Matyáš. „Myslím si, že to by šlo,“ usměju se na něj. Vydáváme se tedy spolu ven pěšinkou vedoucí na louku, kam většinou chodíváme. Najednou se však Matyáš zastaví a otočí se na mě. „Chtěl bych ti něco říct, tak kdybys mne na chvíli poslouchala...“ řekne s podezřelou nervozitou v hlase. Co se stalo s tím neustále sebevědomým kamarádem, který se mi směje, když jsem nervózní? Odkývnu. „Měl jsem v plánu ti to říci už nějakou dobu... Ale nenašel jsem ten správný moment. Mám tě rád. No kruci. Vlastně jsem do tebe zamilovaný?“ prohlásí s uchechtutím. Jeho slova mě naprosto zaskočí. Cože? Takže to nebylo jen z mé strany? „Jsi jediná dívka, ke které jsem kdy něco takového cítil. A v nejbližší době bych chtěl požádat tvou matku o tvou ruku. Ale prvně jsem chtěl vědět, jestli souhlasíš,“ řekne mi. Chvíli je naprosto mrtvolné ticho a vidím, že začíná litovat, že něco vůbec zmínil. Dojdu k však k němu a pevně jej obejmou. Nic jsem si nepřála víc.

„A kde najdeš toho květu, dcero má, a kde najdeš toho květu po všem širším světě, v které roste zahrádce?“

„Vezmu si tě, co nevidět,“ říkal mi pořád Matyáš. Kolikrát mi to jen řekl? Kolikrát mi jen sliboval tu nejkrásnější svatbu na světě a ten nejkrásnější společný život, co jen jde? Naivně jsem vždy věřila jeho slovům lásky. Věřila jsem tomu, když mi říkal, jak mne miluje. O žádném z jeho slov jsem nikdy nepochybovala. V mém životě byl dlouho, byl mým jediným přítelem, mou jedinou láskou. Ale nejspíš jsem si jej pustila do života příliš brzy, příliš rychle a lehce jsem mu uvěřila. Měla jsem být více opatrná. Nyní už ale vím, že se mu věřit nedá. Vidím ho líbat cizí ženu, stejně jako mne. Šeptá jí sladké řeči do ucha, což dělával i mně. Ach běda. Naše dítě, které se mělo narodit do úplné rodiny, do rodiny šťastné a milující... To dítě svého otce nikdy nepozná. A já nenechám ani otce poznat dítě. Chudák dítě, bude na tom stejně, jako já. Se slzami v očích se od místa vydávám pryč. Jeho hlas už nikdy nechci slyšet a na jeho milostné dopisy... Na ty už také nikdy neodpovím.

„Tam za branou nad vršíkem, matko má, tam za branou nad vršíkem, na tom sloupu s hřebíkem, na konopné oprátce!“

Poklidně stojím u kolébky a hledím na svého spícího syna. Už teď je svému otci podobný. Vlasy jako havran, zavřené oči skrývají tu prokletou nebeskou modř. Stejně jako ty Matyášovi, vždy se mi dívají do duše. Můj syn však v neznalosti bude žít v neznalosti, stejně jako já. Nepozná svého otce, dokud bude živý, o to se postarám. Co když ale stane se z něj člověk stejný, jako je můj milý? Strach najednou mne svírá. Vypadá jako on, takže chování dostane jeho k tomu bude vyrůstat úplně stejně jako já. Každý ho bude nenávidět, protože nebude není manželské dítě. V hlavě se mi ozývá Matyášův smích. „Nezbavíte se mne nikdy, dokud bude živ,“ směje se. Ať vypadne z mojí hlavy! Nechci ho tam mít! Ty prokleté lži nezničili život jen mně, ale i našemu synovi. Možná by bylo lepší, kdyby žádný z nás nežil. Ani nevím, co se stalo a jak se to stalo, ale... Najednou svírám v ruce nůž. Stojím u bílé kolébky, která již však není bílá, protože z ní stéká krev.

„A co vzkážeš hochu tomu, dcero má, a co vzkážeš hochu tomu, jenž chodil k nám do domu a s tebou se těšival?“

„Kdy uvidím zase svého vnuka?“ zeptá se mne matka. Vzpomínka na to, co se stalo ve mně vyvolává mráz. Matička si všimá mého vyděšeného pohledu a začíná se vyptávat. „Proč jsi tak smutná, děvče? Vždyť ještě nedávno jsi byla plná štěstí,“ zvedá na mě obočí. „Na zahrádce jsem při práci zabila nevinného mladého holoubka,“ odpovídám, vím, že mi to uvěří. Nikdy o tom, co jsem řekla nepochybovala. Ale dnešek je jiný... „Něco jiného se stalo, dcero. Poznám to na tvé tváři,“ odvětlí a já vím, že už opravdu nemám, jak to skrýt. Žádná výmluva mne nenapadá a žalem pukám. „Zabila jsem dítě své, synáčka mého!“ odpovím a rozpláču se. Šok na její tváři nejde popsat, nevěří tomu, co slyší. Ten vyděšený pohled, ta hrůza... „Nevím, co to do mne vjelo! Kdybych mohla, vrátím čas zpět!“ pokračuju dále. „Víš, co jsi to provedla? To se nedá odpustit!“ vykřikne. „Právě proto, matko má, se oběsím na konopné oprátce. Jen ať se s mým synkem znovu shledám v posmrtném životě,“ pronesu tiše. „Synek tvůj není ale hříšník, s ním se teda neshledáš! Je to pouhé neviňátko! A co otci jeho na to hodláš říci?“ postaví se ze židle. Nechce tomu uvěřit, je zklamaná. I když zklamání je slabé slovo. „Co bych mu tak řekla? Nikdy se to nedozví, neměl právo znát mého syna. Má právo snad jen na to, aby ho červy a výčítky svědomí zaživa sežraly,“ odvětlím a cítím její hněv. Udivena, že mě nepraští, čekám co z ní vyleze. „Jak to mluvíš, dítě moje? To snad nemyslíš vážně,“ cítím z ní jen smutek. „Na sloupu s hřebíkem, tam za branou nad vršíkem, tam to udělám. A tobě, moje matko, přeji, abys klidu za tvou výchovu taktéž nenašla,“ řeknu a odejdu ven. Pořád cítím její oči na mých zádech a asi již navždy budu.

„Vzkazuj mu požehnání, matko má, vzkazuj mu požehnání – červa v duši do skonání, že mi zrádně mluvíval!“

Stojím u sloupu a hledím na oprátku připevněnou k hřebíku. Opravdu to hodlám udělat? O čem vůbec pochybuji? Vytrpěla jsem si toho již dost. A zatáhla jsem do toho i mého synáčka, mého nevinného synáčka. Není cesty zpět. Po tom, co jsem provedla, si nezasloužím nic jiného. Ke sloupu si dovalím kousek dřeva, na které si stoupnu. Oprátku pomalu dávám kolem krku a přemýšlím, jak k tomu všemu mohlo jen dojít. Všechno je to vina mého otce, který radši zmizel. Je to i vina mojí matky, která mne vychovávala příliš volně. Nikdy jí to neodpustím... A zároveň i Matyáše... Jeho sladkých lží. Jeho schopnosti si lidi získat jen svou mluvou. Byl naprosto stejný jako můj otec. Utekl hned, když dostal příležitost. Hnusí se mi. Proklínám vás. „Proklínám vás všechny,“ zvolám a odkopnu si zpod nohou dřevo.

„A co necháš svojí matce, dcero má, a co necháš svojí matce, jež tě milovala sladce a draze tě chovala?“

Muž nevěřičně hledí na dívku s oprátkou kolem krku. Je to úplně, jako by se minulost opakovala. Tohle už jednou zažil, tohle už jednou viděl. Proč zde? Proč na tomto místě a proč vůbec? Chce snad aby trpěl? Chce snad, aby se nikdy nezbavil pocitu viny? Chce ho nadosmrti s tím úsměvem strašit? Chce být v jeho nočních můrách? Jak jen krutá může být? Zaslouží si opravdu něco takového jen za to, že ji podvedl? Že to, co provedl, bylo od něj samotného kruté, to si dřív nebyl schopen uvědomit. Že jeho sladké lži ji později ranil, to mu mělo dojít. Ona zde nemůže zemřít. Nenechá to tak. Prostě musí i nadále žít. Musí ji zachránit. Rychle běží k té k ledé dívce a oprátku se jí snaží servat. „Neopovažuj se být mrtvá!“ křičí ze všech sil. Kroky, které se za ním ozývají, ani nevnímá, příliš se soustředí, aby ji přivedl zpět k životu. Dokud se tedy neozve: „Nezabila jen sebe, ale i vaše dítě.“

„Kletbu zůstávuj tobě, matko má, kletbu zůstávuj tobě, bys nenašla místa v hrobě, žes mi zvlí dávala!“

Vidíš ten strom tam, v té dáli? Kopretin hromadu kolem sebe má. Tam hluboko pod zemí, leží dívka nešťastná. Ta dokonce i ve vlastním hrobě svoje dítě postrádá. Vzít život druhému a vzít si život svůj však hřích je. A právě proto nemůže s dítětem svým v hrobě být. Společnost dělaly by jí tedy nadále kopretiny jen a náhrdelník starý. Ale tak by tomu bylo jen, kdyby sem dva další lidi zakopat nehodlali. Starší ženu a pohledného mladíka, na které prý kdysi byla kletba uvrhnutá.